

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENEGI ÉS 48-PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva :
 Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
 Félévre . . . 6.- kor. Egy hétra . . . 1.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő :
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó :
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán keltve :
 Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
 Félévre . . . 9.- kor. Egy hétra . . . 1.50 kor.
 Egyes szám ára 6 Hllér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Negyvennyolcas házszabály.

Írta: **BAKONYI SAMU** országgyűlési képviselő.

Debrecen, október 1.

Jól emlékszünk reá: a hírhedt november 18. előtt is többször szóba hozták az akkori többség körétől, hogy az 1848-iki országgyűlés képviselőháza részére készült házszabályok a mostaniaknál sokkal szigorubb rendelkezéseket tartalmaznak s hogy az obstrukcióval szemben ezeket a rendelkezéseket kell fölleveníteni.

Még nem tudhatjuk, új november 18. van-e készülődésben, de azt már tapasztalhatjuk, hogy annak előfutárai egymásra kezdenek jelentkezni. Így itt van előttünk ismét a negyvennyolcas házszabályokra való hivatkozás. A munkapárt egyik jelese, dr. Horánszky Lajos a Pester Lloyd ma reggeli számában nagy hatásra számító cikket ír, amelyben nem kevesebbet állít, mint azt, hogy a házszabályrevízió érdekében folyó küzdelemben (!) azoknak, akik ebben a kérdésben immár a kételynek semmi okát és helyét nem látják, „segítségére és támogatására sietnek az új Magyarország halhatatlan megteremtői, akik 1848-ban az alapvetés dicső munkáját véghez vitték“.

Szerinte „ama nagy korszak öröksége az, melyből erőt, hitet és bátorságot kell meríteniök a közelgő küzdelmekre“. Ime tehát a kormányhoz közel álló helyről elhangzott a szinte formális hadüzenet. A hadműveletek ugyan még meg nem kezdődtek, de az üzenetre, ahogy tudunk, mégis felelnünk illik.

A mi feleletünk nagyon egyszerű. A helyett, hogy valami nagyon megijednénk, teljes lelki nyugalommal kijelentjük: Semmi kifogásunk nincs az ellen, hogy a negyvennyolcas törvényhozás örökségét elfogadjuk. Éppen ezt követeljük 1867. óta szakadatlanul. Az egész vonalon. Állítsák vissza a negyvennyolcadiki törvények teljes uralmát. Így fogják örök időkre tárgytalanná tenni a függetlenségi párt harcait s azt a küzdelmet is, amelyet a kitűnő cikkíró az ismert mennydörgő szótár minden vilálmájával akar a pokol kárhózatának kénköves mélységeibe sújtani.

Nem is akarunk most afelett vitába

bocsájtkozni, hogy a közleménynek az idézett negyvennyolcas házszabályokra vonatkozó magyarázatai megfelelnek-e azok valódi értelmének. Hiszen magából a cikkből azt kell sejtenuünk, hogy — úgy látszik, — nem sokáig — a maga helyén, a parlamentben lesz alkalmunk ezekkel a kérdésekkel érdemlegesen foglalkozni. De most, amikor ime a független magyar állam megteremtőinek szellemét merik ellenünk felidézni, elég annyit megkérdeznünk: hiszi-e a negyvennyolcas hagyományok eme lelkes bajnoka, hogy ha Kossuth Lajos és társainak afelett kellett volna döntenie, hogy a magyar államiség követelményeit semmibe vevő katonai javaslatok mielőbb törvényerőre emelését miképpen tegyék minél könnyebbé, csakugyan olyan mohó sietséggel siettek volna-e a tanácskozást annyira megszorító rendszabályokat alkotni, mint amilyenekül ő most a negyvennyolcadiki házszabályokat élelmezi?!

Sajnálattal kell megmondanunk, hogy azoktól, akik a P. L. mai vezetőcikkének olyan nagyon megörültek, erre a kérdésre elfogulatlan feleletet nem várhatunk. Akik ennek a cikknek jobb ügyhöz méltó nagy felbuzdulásával magukat azonosítani tudják, azok már elvannak határozva, hogy többé semmiféle óvakodásra intő aggodalomra nem hallgatnak. Megcsontosodott előítéletekkel vitába szállani nagyon meddő munka volna. Ez már az erő kérdése. Hogy pedig az erőszak még nem erő, azt már a derék uraknak volt elég keserves alkalmuk tapasztalni. A mi igaz ügyünknek elég biztosítéka az is, hogy ők a maguk kárán sem tudtak okulni.

Pedig, hogy mennyire nem okultak, mutatja a cikknek egész észjárása. A hány állítás, annyi súlyos tévedés. Aból indul ki, hogy az 1905-iki választások feladata a házszabályok kérdésében való állásfoglalás volt. Nyomban kénytelen megállapítani, hogy a választások eredménye a házszabályrevízió ellen ütött ki. De ha 1910-ben a többség a munkapárté lett, ez szerinte nem kevesebbet bizonyít, mint azt, hogy mivel a

munkapárt a házszabályrevíziót követelő szabadelvő párt örököse, a választók többsége a munkapárthoz való csatlakozásával egyben azt az akaratot akarta érvényre juttatni, hogy a házszabályrevíziót sürgősen és feltétlenül meg kell csinálni. „A választás — ugymond — nemcsak a Deák Ferenc és a régi szabadelvő párt politikájának szentesítése volt, hanem egyuttal azt is jelentette, hogy a mai többség tartozik a parlamenti rend helyreállítására vonatkozó kötelezettségét beváltani“.

Olyan fennhangon állítja ez az élelmes cikkíró, mintha teljességgel bizonyos lehetne afelől, hogy Magyarországon már senki sem emlékszik a munkapárti választási programjára. Nem volt abban a házszabályrevízióról egy betű sem! Már most abból, hogy 1905-ben, amikor a kormány azt kérdezte a választóktól, hogy kell-e házszabályrevízió és e kérdésre a választók azt felelték, hogy nem kell; viszont pedig abból, hogy 1910-ben, mikor a többséget olyan kormány kapta, amelyik ezt a kérdést nem is intézte a választókhöz, azt következtetni, hogy a többség most már a választók többségének kijelentett akarata szerint köteles az 1905-ben megbukott házszabályrevíziót megcsinálni: csak olyan elmének lehet, amelyet — egyébként bármilyen kiváló is — ebben a kérdésben már is az erőszakosság örvényébe sodort az általa emlegetett „vak pártszenvédély“. Ez pedig dulakodásra és nem vitakozásra való.

Egy érzékeny hirt is megpendit azonban a közel jövő eme zenéje. Az ország érdekében csak örvendenuünk kellene, ha a tulsó táborban igaz viszhangot tudna kelteni. A „magasabb felelősség“-ről is beszél Horánszky Lajos. Vajha őnmaga és pártja is tudatára jutna annak, hogy a jelen helyzetben mit követel a magasabb felelősség érzete. Ennek az érvényesülése ma tisztán a kormányon és a többségen áll. Egyetlen javaslat miatt olyan kormány és olyan többség, amely a felelősséget abban látja, hogy mindenekelőtt az állam és a nép legközelebbeső, legsürgősebb szükségleteiről gondoskodik, az ország legégetőbb érdekeit kockára tenni nem teheti. Az ut nyitva áll előtte, hogy ezeket kielégítse, ha megrögzött makacssággal maga torlaszolja el: magára ves-

Debreczen város legolcsóbb bevásárlási forrása a budapesti

Naponta érkeznek meglepő szép ajándékok! Megtekinthető vételkényszer nélkül! Pontos, szolid kiszolgálás!

Csipkeáruház

Fiók üzlet Sas-utca 4. sz.

Kizárólag alkalmi vételek.

Kérem a cégre ügyelni CSIPKEÁRUHÁZ.

sen, ha nemzet meghamisíthatlan ítélete az ő eljárására fogja majd rásütni a nekünk szánt bélyeget, „a lelkiismeretlen, rut párt hatalmi önzést“ És ők hivatkoznak a negyvennyolcas hagyományokra! I ne az ördög ismét bibliát idéz!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Kabos Ferenc alelnök egynegyed 11 órakor nyitja meg az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja Hevesvármegye feliratát az obstrukció ellen, Mosonvármegye feliratát a sajtószabadság törvényes biztosítása tárgyában, a köbmányai ker. szocialisták nagygyűlésének kérvényét az általános, titkos választójog tárgyában.

Az elnöki előterjesztéssel szemben a kérvények hovautalása tekintetében Réth Endre ellenindítványt terjeszt elő minden egyes esetben, amelyre az ellenzék névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

Elnök így rendelkezik.

Jelenti továbbá az elnök, hogy a pénzügyminiszter ur Dösy Zoltán és Kállay Ubul interpellációra, tekintettel az ügyek sürgősségére, még az ülés folyamán óhajta válaszolni. Javasolja hogy ezen választ a pénzügyminiszter ur 1 órakor adhassa meg.

A Ház így határoz.

Márkus Lászlónak egy a szept. 27-iki naplóban feltüntetett állítólagos közbeszólása, miután ezt a közbeszólást Márkus László nem tette meg, mert jelen sem volt az ülésen, töröltetik a naplóból.

Tudomásul szolgál.

Ezután következtek a névszerinti szavazások különféle kérvények hovautalása tekintetében. Fél 1 órakor félbeszakították a névszerinti szavazásokat, és a Ház áttért a véderő javaslat folytatolagos tárgyalására.

Ivánka Imre: Tény az, hogy a külföldi nagy államok, mint például Németország és

Franciaország gyorsabban fejleszthették a hadseregüket, mint mi. De ezekben az államokban kedvezőbbek a gazdasági feltételek s nagyobb a szaporodó vagyon. Mi nem hozhatunk ily nagy áldozatot, ha csak nem kapunk nagy nemzeti engedményeket. Ebben a javaslatban pedig még a kilences bizottság programja sincs megvalósítva. A javaslat indokolása gyenge s emellett helytelen adatokkal operál. Így 42300 tisztet számlál, holott valójában csak 40.300 tiszt van. (Mozgás és ellentmondás jobbról) Miután egy esetleges háború nálunk amugy is hegyvidéken folyna le, elsősorban a vadász zászlóaljokat kell fejleszteni. Koncedálja, hogy a mi hadseregünk békelelétszáma a legkisebb: a létszámemelés helyett azonban inkább az altiszt kérdést kell sikeresen megoldani, még pedig oltképen, hogy az altiszteknek jó fizetést biztosítsunk, amelyből családostól megélhetnek.

A két éves katonai szolgálat javasolt formája igazságtalan s szerinte a szocializmusnak nyújt tápanyagot. Ezt a kérdést talán úgy lehetne megoldani, hogy a tűzérséghez olyanokat soroznának, akiknek mechanikai előképzettségük van, s ezeknek elég a két esztendő, a lovassághoz pedig az önként jelentkezőket kell bevenni, akiket aztán anyagi úton lehetne kárpótolni. Szónok nem hive a két éves katonai szolgálatnak, mert 3 év alatt jobb a kiképzés. Emberanyagunk nem oly kiapadhatatlan, mint más államokban s így a kevésbé alkalmas anyagot kell majd besorozni. Ugy látszik, hogy a parádé kiképzését akarják folytatni, holott a helyett a háborúra kellene előkészíteni az embereket s arra törekedni, hogy a katonák jól tudjanak löni. Nem helyesli azt a felfogást, hogy a katonaságra költött tőke nem vész el, nálunk elvész. (Zaj) Ezt nem tudják megcafolni. — (Nagy zaj jobbfelől.)

Ivánka Imre: A javaslatot nem fogadja el és határozati javaslatot nyújt be. (Éljenzés halfelől.)

Lukács László pénzügyminiszter mint kereskedelemügyi miniszter beterjeszti egy helyi érdekű vasútra vonatkozó törvény javaslatát amelyet az elnöki javaslat értelmében a Ház kinyomtatni és szétosztatni rendelt.

Elnök javaslatot tesz a következő ülés napirendjére nézve, amit a Ház tudomásul vesz.

Ezután Lukács László pénzügyminiszter szó lalt fel.

A büntetés.

Írta: PÉK DEZSÓ.

Erdős épp akkor érkezett haza, mikor a felesége a szeretőjével csokolózott, de amint ezt a férj nyitott ajtón át meglátta, diszkrétan visszavonult és csak akkor jelent meg újra a hitvese előtt, amikor az már egyedül volt a szőnyegen.

— Szabad? — kérdezte gúnyos udvarias-sággal a kopogtatott ajtón.

Az asszony ledőlt fordult hátra.

— Ki az?

Erdős mélyen belenézett a felesége arcába és könnyed hangon mondta:

— Én, drágám, de azelőtt nem akartalak zavarni és inkább vártam egy keveset, amíg megtszűnik valahogy a harctér...

Az asszony féltve rámeresztette szemét az urára.

— Mit je'entsen ez?

Erdős pedig szemtelenül vádaskodó mosoly kíséretében je'entette ki:

— Tudod, mert vártam, míg egyedül fogadsz, ha hitvesi hódolattal akarnék előtted meghajolni...

Az asszony felsikoltott.

— Lajos, az Istenért, te láttad őt?

— Igen! — volt a rövid válasz.

Néhány pillanatig nehéz, fojtott csönd volt a szobában, mindketten érezték, hogy súlyos megoldás előtt állnak, az asszony támoilyogva az ablakig hátrált és ott egy kis asztalkára támaszkodott, hogy el ne szédüljön, az ura pedig fagyos cinizmussal beszélt hozzá és az ajka alig rebbent, nyugodt mozdulatlansággal állt ott: a mellén összefont karokkal, csak a szeme hideg fénye villant meg néha sötétre válva, amikor a felkelte forró, irradatos érzelmeit öntötte ki előtte.

— Igen drágám, láttalak azelőtt az én kedves Gedeössy barátom karjaiban, de láthatod, nem bántlak érte, sőt inkább légy meggyőződve, nagyon sajnálom, hogy ennek a szép idillikus jelenetnek a hangulatát megrontottam az előző vejelelemmel, de igazán nem tudtam, hogy így megzavarom a boldogságodat. Ha tudtam volna, hogy a megjelenéssel kelemelenséget okozok neked, a világért se szakítottam volna félbe az alsós-partimat. Ugyan feltűnt már nekem hosszabb idő óta, hogy az én igen tisztelt Gedeössy barátom majdnem minden ebéd után otthon felejté a tárcáját és bár mindig egy felőrája jätszik már, csak akkor jut ez az észbe, ha: én jelenek meg a kaszinóban, de édes Istenem, hogyan gondoljak arra, hogy ő a tárcáját — épp nálam felejté el. Tudom, ez megtszűntetés rám nézve, mert egy gedőfalvi Gedeössy csak előkelő családokra bizza a pénztárcáját és tudom azt is, azzal, hogy segíteni akartam neki a keresésben, igen nagy, szinte megbocsáthatatlan modortalanságot követtem el, mert mint jólnevelt frénjek, tudnom kellett volna, hogy a feleségünk csókját nem ilik megzavarni, legalább a mi uri köreinkben nem, de megakariak vigasztalni, hogy ezentul is olyan nyugodt lélekkel járhat az én igen kedves Gedeössy barátom legénylakására, mint azt valószínűleg eddig is tetted, sőt udvarias hangon megirt levélkék után meghívtad őt a mi vendégszerető otthonunkba is és én rendelkezésekre bocsátom az egész lakásomat, csak arra kérek aztán, értesíts engem kiméletesen minden alkalommal, mikor — ne segédkezzen a pénztárca megkeresésében.

Ne félj, senkise fogja megtudni tőlem. Csak nem gondold, hogy egy gedőfalvi Gedeössynek a családi titkait ki fogom beszélni a világnak? Azután meg kinek miköze hozzá? Az én jóvahagyásom mellett történhetik nálam minden, —

Vita egy kertészeti körül.

A gazdasági bizottság ülése.

Ide s tova egy éve, hogy Kontsek Kornél debreczeni nagykereskedő felajánlotta megvételre a vágóhid közelében modernül felszerelt kertészeti telepét. A közgyűlés elviig el is htaározta, hogy mintegy 130 ezer koronáért a kertésztetel megveszi. Szavazásra az ügy még nem került, de a közgyűlés ezen határozatát megfélebbzték NFráter Imre és társai. A belügyminiszter a felebbezést elutasította azzal, hogy egy elvi határozatot megfélebbezni nem lehet, hanem ha h dologyan elvi határozat lesz, úgy majd a felebbezést el fogja bírálni. Egyben a Kolozsvároti levő állami kertészeti szakembert küldött le a miniszter Debreczenben, hogy tekintse meg a Kontsek-féle kertészeti telepet és adjon róla véleményt.

A jelentésben a szakértő azt állította a miniszternek, hogy a telep szép, de nem alkalmas arra, hogy azért Debreczen pénzt áldozzon, — mert a városnak van ugyan a Nagyerdőn egy elhanyagolt állapotban levő kertészete, amelyet le lehet diszítani azzal, ha a Kontsek-féle telep megvételére szánt összeg kamatait rá fordítják.

Mint hogy a kérdés a közgyűlés elé kerül, a város gazdasági bizottsága vasárnap tartott ülést s foglalkozott azzal. Az ülésen Medgyaszay Miklós gazdasági tanácselnök elnökelt. A bizottság a felolvasott miniszteri leiratok meghallgatása után megvitatta az ügyet s azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy a város ne vegye meg a telepet.

A gazdasági bizottság tagjai közül Geréby Pál és Debreczeni Lajos ezzel szemben kifejezték azon óhajukat, hogy a város a telepet vegye meg, mert az csak hasznára lesz. Az ügy a jog- és pénzügyi bizottság előtt is meg fog fordulni, amíg a közgyűlés elé kerül.

A gazdasági bizottság ezenkívül elhatározta, hogy javasolja a közgyűlésnek, hogy az Országos Kertészeti Egyesületbe alapító tagként 200 koronával lépjen be.

Néhány kisebb ügy elintézése után az ülést véget ért.

ami én akarok. Sőt, az az egy valaki, akit — talán — érdekel a dolog, a fiam, a mi fiunk, még az se fogja ezt sohase megtudni. Amíg kicsi lesz, gondolni, ápolni fogjuk őt közösen, és ha megnő, nagy líu, ember lesz belőle és ujjal mutogatnának utána az utcán, mert az ő anyja tán ledér volt kissé fiatal korában, én leszek az, a ki eltüntettem homloka körül a sötét árnyakat és szomorúság helyett örömet meg vigasztot lopok a lelkébe, mert az ő anyja, az ő édes anyja fiatal korában a legbecsületesebb asszony volt, csak azt nem tudta megbocsátani nekem, hogy örökre kötöttem magamhoz az ő szép, fiatal életét, amikor szebb és előkelőbb emberek is vannak a világon, mint én. Én azt is megmondom a kicsi fiunknak, aki megnő addigra, hogy olyan tisztelettel csókoljon kezét az édes anyjának, mintha egys zent előtt állna, mert ő igenis: egy szent, aki az anyja bízta könnyes fájdalom-csókját csókolta először a fia homlokára és ne hallgasson azokra, akik a szívet el akarják tőle fordítani, mert ő megérdemel minden ragaszkodást, mert ő jó volt mindenkihez... érted, édes fiacskám, a te anyád mindenkihez jó volt, és a te éppad mindig örömet lelte benned — de azért megbocsátok neki!... Megbocsátok neki, mert ő a te anyád, az én gyermekem, az én fiam anyja...

Érte? Nem fogom soha a szemedre vetni, hogy beszennyezted a nevemet, mert megszűnt közöttünk minden kapocs létezni, ami eddig egymáshoz fűzött bennünket. Megbocsátok neked, pedig bolond nagylelkűség ítélem, mert nem volt jogod bemocskolni a fiad nevét. Ha öreg lennék, ha én is oly satynán és elpuhultan léptem volna az oltár elé, mint annyi más, akkor beálltam volna, hogy a lelkemben te is jogosan érzed át oly melegen azt a bűnösen szent emben jogot, ami mindnyájunkat megillet, de hogy egge rösen, fiatalon, a legszebb éveimben ami-

Véres dráma a fővárosban.

Megölte a felesége csábitóját.

A Bajnok-utcában tegnap reggel revolverlövés dördült el. Egy főhadnagy előtt egy hadnagyot azért, mert ez feldulta családi boldogságát.

A hadnagy meghalt, a főhadnagy jelentkezett a térparancsnokságnál, hol letartóztaták.

Tudósítónk a következő részleteket jelentti:

Előzmények.

A Bajnok-utca 24. számú házban az első emelet 7. számú kis lakásban lakik Márkus Aladár, a Báthory-utca 8. szám alatti Erdőfápar r.-t. hivatalnok.

A lakásban két év óta lakótársa Lázár Ödön honvédhadnagy, aki a kassai 7. honvédszolgálatban szolgált, de onnan tartósan szabadságolták, állítólag, mert tüdőcsucshurutja — volt, mások szerint azért, mert adóságai a szolgálatélemben akadályozták.

Amikor még Lázár Ödön szolgálatot teljesített, megismerkedett egy bajtársa, Bartl Róbert, a szatmári 5. gyalogezred főhadnagyának feleségével, született Okolicsányi Erzsébettel és ennek az ismeretségnek az lett a következménye, hogy a főhadnagyné el akart válni az urától, hogy a hadnagy felesége lehessen.

Időközben Lázárt szabadságolták és a hadnagy Budapestre jött, itt meglehetősen vígan látszólag gondtalanul élt, az éjjeli mulatóhelyeknek állandó vendége és a mulatóknak kedves és szeretett társa lett, mert jókedvű, eszes és elmés ember volt.

Irogatott is, a «Pesti Hírlap» több tárcáját közölte és a «Közbiztonság» című rendőrlap is közölte tőle elbeszéléseket.

Végzetes levelezés.

A főhadnagynéval ugylátszik levelezett, — mert Szatmárott a hitvestársak között az élet türethetlenné lett, és a fiatal asszony csütörtökön elhagyta az urát és Budapestre utazott azzal a szándékkal, — hogy férjéhez nem tér vissza.

kor még hozzá gyermekünk is van, hozod rám ezt a szégyent és törlöd le undorodva szádról a csókomat, mert egy másét várod, ezért megérdemelsz minden gyalázatot. De nem bántlak. Szabad vagy, itt maradhatsz, és tehetsz, amit akarsz. Mehetsz, ahová akarsz. Sőt, el is fogsz menni! Értetted? Parancsolom neked, hogy el fogsz járni annak a gazembernek a lakására, a szeretője leszel továbbra is, és ne merd előtte bevallani, hogy én rájöttem erre a piszokra, hazudni fogsz neki, mint ahogy eddig nekem hazudtál, mert ha nem teszed meg, vagy el mersz árulni, akkor megszüntül léteznia számomra, elválllok tőled, a gyermeket magammal viszem és a szívet fogom kitépni, ha egy szállal is hozzád huz....

...Igen, továbbra is szeretője leszel annak a gazembernek, hogy nevetned kelljen, amikor sirni, sirni akarnál, mert én mindent tudok, és neked hallgatnod kell, a szeretője leszel annak a gazembernek, hogy megörjitsen az a gondolat, hogy én mindent látok és érzek, és te nem tudsz, mert neked nem szabad kivergődnöd a sárból, hogy kétségbeesve kinlódj a szeretőd karjaiban, és buján, vérforraló kacagással simulj a mellére, amikor majd egyszer otthon betegem fog feküdni a fiad, vagy haldokolni fog és én nem engedem meg, hogy mellette légy, mert kiverlek a lakásomból hozzá, mert ezt érdemled meg az én tönkretett életemért, és az éni kicsi fiam szent nevéért.

A szeretője leszel továbbra is annak a gazembernek, hogy sohase tudjon megtisztulni a lelked, hogy sohase tudjál felemelkedni a te ártatlan, kicsi fiadhoz, hogy sohase vezekelhess a vétkeidért.

Ez legyen a büntetésed....

Budapestben az Andrássy-ut 32. számú házba szállt anyjához, özvegy Okolicsányi Bélánéhoz, akinek férje pénzügyi számtanácsos volt és előkelő rokonsága van.

Ugy az özvegyasszony, mint a rokonság eleneztek a hadnaggal való frigykötést és özvegy Okolicsányiné most sem szívesen hallgatta leánya terveit.

A főhadnagyné levélben közölte a hadnaggal, hogy megérkezett és egy kávéházban adott neki találkozót, de időközben anyja unszolására jövendőbelije életmódja iránt kezdett érdeklődni és nem a legjobbakat hallhatta, mert a légyottot levélben lemondotta, sőt közölte a hadnaggal, hogy mindennek vége, mert ilyen ember felesége nem lehet.

A hadnagyot nagyon elkészerítette ez a szakítás; öngyilkosságot emlegetett, és még egy utolsó találkát kért szombat estére. Ezt meg is kapta — azzal a kikötéssel — hogy lakótársát hozza el magával, a főhadnagyné anyjával fog jönni.

Szombat estétől jóval éjjel utánig Lázár és Márkus a Simplon-kávéházban vártak, de Okolicsányiné és Bartl-né nem érkeztek meg.

Az történet ugyanis, hogy Bartl főhadnaggy «családi becsületének megmentésére» sürgős szabadságot kért és kapott és felesége után feljött Budapestre, az anyósához.

A két lakótárs, miután hiába várt, még más kávéházba ment és csak reggel érkezett haza.

Lázár Ödön nagyon szomorú volt, azt mondta:

— Ez az asszony megmenthetett volna. Igy menthetetlenül el vagyok veszve.

A vértett.

Lázár már lefeküdt, Márkus éppen lefeküdni készült, mikor az öreg takarítónő jelentette, hogy egy hordár akar sürgősen a hadnagy ural beszélni.

A hadnagy kiugrott az ágyból, a hordár bejött és azt mondta, Okolicsányiné nagyságos asszony a kapu előtt várja a hadnagy urat, sürgősen beszélni akar vele.

A hadnagy sietve magára kapta polgári ruháját és leszaladt a kapuba, alig ért oda, eléje toppant a főhadnagy és rálőtt.

A golyó a hadnagyot a jobb szemén találta és az agyába fúródott. A hadnagy eszméletlenül rogyott össze, a főhadnagy pedig elfutott és az utcán eldobta a revolvert, egy 9 mmes buldogrevolvert.

A tett után.

Tas Mihály rendőr hallotta a lövést és látta a futó katonatisztet; utána iramodott; de a főhadnagy a Podmaniczky-utca sarkán felkapott egy villamosra és elmenekült.

A sérültet a mentők bevitték a XVI. helyőrségi kórházba, ahol rövid kínlódás után meghalt.

A főhadnagy előbb elment anyósának Andrássy-uti lakására, onnan be a térparancsnoksághoz, ahol önként jelentkezett.

Időközben a térparancsnokság felszólítására a rendőrség a gyilkost nyomozni kezdte Krecsányi detektívőrök, Korody rendőrkapitány Kaszás és Jolak ügyrendőrfogalmazók jelentek meg a helyszínen, ahol megtalálták az eldobott revolvert is, de mire Kaszás rendőrfogalmazó elment az Andrássy-utca a tettes után, az már nem volt otthon, közvetlen azután pedig a térparancsnokság jelentette, hogy a tettes jelentkezett és ezzel a rendőrség munkája — megszünt.

A katonai hatóság pedig annyira titkolta az ügy részleteit, hogy még a gyilkos nevét a rendőrségnek sem akarta bejelenteni.

Rirchner Béla budapesti kállító :: festőművész ::

képkiallitása

Debreczen, **Teleki-utca 10. sz. alatt megnyilt.**

(A görög kath. templomhoz közel.)

A kiallitás nyitva egész nap. Díjtalanul megtekinthető.

SZINHÁZ.

Utánam!

(Azres mois.)

(Színmű 3 felvonásban. Irta Henry Bernstein. Bíró Lajos fordítása. Színpadon került először a debreczeni színházban: 1911. október 2-án.)

A modern drámai izgalom nagy és rafinált mestere szólalt meg ma este a debreceni színpadon. Henry Bernstein «Après mois»-jának már a külső története is annyira érdekes és olyan sok beszédre és írásra adott okot, hogy a ravasz germánba oltott francia igazán nem panaszkodhatik arról, hogy darabját, akár hol is kerül színre, nem előzi meg elég reklám. Pedig talán az «Utánam» sokkal kevesebb reklámra szorulhatna a nemesebbet inkább megértő közönség előtt, mint Henry Bernstein többi darabja.

A nagy és ravasz színpadi mester drámaírói pályafutásának mindenestire a csúcspontja az «Utánam». A «Tolvaj», a «Baccarat» és «Sámson» idegizgató és idegölő szerzője sokkal nagyobb és nemesebb hatásokra törekedett legutolsó darabjával. Hogy Bernstein ebben a darabjában is Bernstein marad — az nagyon természetes. De mennyivel finomabb minden kifejezése, mennyivel tökéletesebben tárja elébünk mondanivalóját. A külsőségek izgalmai inkább lelkiekké válnak, de sohasem bántók és soha sem kellemetlenek. Nyugodtabb, emelkedettebb szempontból van megírva ez a darab, sem hogy azt mondhatnánk róla, hogy a modern közönség kedvence hizelegni akart volna publikumának.

Ismételjük, hogy a világot sem állítjuk, azt, hogy Bernstein nem «bersteinét» alkotott volna az «Après mois»-jában: de hogy jobbat és szebbet akart alkotni és hogy ez sokban sikerült is neki, ha bár néha-néha látszik is darabjában az affektáció: — ezt el kell ösmerünk.

Az «Utánam» az asszonyi lélek megmagyarázhatatlanságának örök problémájával foglalkozik. Nemcsak sok érdekességgel, hanem sok mélységgel és sok igazsággal. Az asszonyi lélek legelrejtettebb, legtitkosabb részét akarja elébünk tárni Bernstein, ami tagadhatatlan, — hogy sokban sikerül is neki. Nem annyira érdekes, de nehezebb problémát akar megoldani egy olyan férfi jellemzésével: aki látszólag a becsületéért akarja eldobni az életét, de a szeretet felülkerekedik benne. Addig meg akar halni, amíg azt hiszi, hogy a felesége az övé: minden vágya az, hogy halálával tisztán álljone lőtte, — de amikor megtudja, hogy amíg ő élet-halálharcot viv, felesége addig megcsalja: hirtelen megváltozik. Most már élni akar és visszahódítja az asszonyt magának. — Bernstein bravurosan állítja élnék darabja két főhősét. Csak a harmadik alak — a csábitó jellemzése — imbolyog előttünk.

A csábitó jellemét nem rajzolta meg olyan drámai vaskövetkezéssel Bernstein, mint a hogy az asszony jellemzése megkívánta volna.

A debreceni színtársulat drámai része igazán szép munkát végzett, az «Utánam» bemutatásával. Thury Elemérnek nemcsak pompás és bensőségteljes játéka, hanem a kitűnő rendezéséhez is melegen gratulálunk. Thury Csige Böske is a szokott jó volt az asszony szerepében. A csábitót Bérczy Ernő rajzolta meg több tudással, mint kedjvel. Kemény Lajos, Uti Gizella, Vajda Ilonka, és Császár Kamilla tették még tökéletessé a mai meleg estét. A közönség különösen a Thury-párnak tapsolt sokat. (v—)

IV. Kun László. (A színházi iroda jelenti) Október 6-án az aradi vértanúk emlékünnepeinek estéjén IV. Kun László történelmi színművet tűzte ki az igazgatóság a műsorra. Dobsa Lajos e szomorujátéka évek óta nem került a debreceni színház műsorára, most új betanulással Thury Elemér rendezésével kerül színre. (Csaknem a teljes drámai személyzetet foglalkoztatva a nagyszabású és mozgalmas szomorujátékban, melynek főbb szerepeit Thury Elemér, T. Csige Böske, Papp Etelka, Uti Gizella, Császár Kamilla, Zilahy Gyula, Szilágyi Ernő, Bérczy Ernő, Kemény Lajos, Békéssy és Kelemen játsszák.)

Utánam másodsor. (A színházi iroda jelenté) Ma kerül színre másodsor Henry Bernstein rendkívüli sikert aratott színműve, B) bérletben, az Utánam. A szereposztás ugyanaz maradt, mint a tegnapi bemutatón volt.

Babuska. (A színházi iroda jelenté) A C) bérlőknek szerdán, azaz holnap jut ki, hogy Fall Leo pompás zenéjű operettjében gyönyörködjenek, melynek a zenéhez simuló ötletes és fehér est számba menő meséje a finom seriös dolgokat kedvelő közönségnél rokonszenves fogadtatásra talált.

Az olasz-török háború.

Harc Tripoliszért.

Veres harcok a keleten.

A konstantinápolyi hírszolgálat szűkszavú és kurta. Az olasz hírszolgálat bőbeszédű s tele van lelkesedéssel meg tüntetéssel, amelyet a nép rendez a hajóra szállított hadsereg tiszteletére. Eseményekről, ha esik szó, nyomában a cáfolat. Minta-hírek érkeztek a Balkán félszigetéről, ide azt a sürgönnyt is agyonütötte egy második, amelynek bolgárok, szerbek, montenegróiak erőfeszítéséről szól a Balkán békéjének biztosítására.

Bár a nagyhatalmak semlegességét emulálnak s török felhívásra a békének egyengetik útját: egyetlen hatalmasság sem marad Párisban és cselekszik. Monarchiánk is készenlétbe helyezkedik, nehogy váratlanul meglepetés érje. Ma érkezett sürgönnyeink ekként hangzanak:

Hir Görögország mozgósításáról.

Páris, okt. 1. A Havas-ügynökségnek jelentik Konstantinápolyból: Kormánykörökben híre jár, hogy Görögország elhatározta, hadseregének mozgósítását. Athénből azonban nem érkezett távirat, mely ezt a hírt megerősítene.

A semleges Franciaország.

Páris, okt. 2. A hivatalos lap ma közli Franciaország semlegességét az olasz-török háborúban.

Olaszország monoplánt rendelt.

Bécsujhely, okt. 2. Tegnapi Gavotti olasz hadnagy, aki a bécsujhelyi iskolában képezte ki magát pilótává, ideérkezett, hogy az Etrich-monoplánt, amelyet az olasz kormány rendelt, átvegye. A monoplánt a gyár későbbi időre ígérte, de hogy az olasz kormány sürgette, nyilvánvaló, hogy szerepe lesz a tripoliszi háborúban. Az Etrich-gyár vezetője, Illner, az új géppel, amelyen Gavotti hadnagy is rajta ült, tízenöt percig repült 70—80 méter magasságban. Miután a próbarepülés sikerült, a gépet becsomagolták s Itáliába szállították mint gyorsírt.

Menekülnek az európaiak.

London, okt. 1. A Reuter-ügynökség malta távirata szerint a Tripoliszban maradt európaiak között nagy pánik uralkodik. Az európai lakosok cserben hagyják holmijukat és az angol gőzösök fedélzetén keresnek menedéket.

Minisztertanács éjjele.

Konstantinápoly, okt. 1. Éjjele minisztertanács volt, amelyen a vezérkar képviselői is jelen voltak. A tanácskozás a reggeli órákig tartott. A minisztertanács folyamán a sajtóhoz a kormány nevében kommunikét intéztek, amelyben közlik, hogy a porta a török nagykövetségnek instrukciókat küldött, amelyek értelmében lépéseket tegyenek a nagyhatalmaknál Törökország jogainak védelmére. Ami azon intézkedéseket illeti, amelyek a nemzetközi jog értelmében az olaszokkal szemben teendők lesznek, azt mondja a kommuniké, hogy a porta erre vonatkozólag be fogja várni a nagyhatalmaknál megindított diplomáciai akció eredményét. A kommuniké felszólítja a lakosságot, hogy őrizze meg nyugalmát és a kormány utasításait a haza érdekében a legszigorúbban kövesse.

Cserkészlet hajókra.

Páris, okt. 1. Konstantinápolyból jelentik: A törökök a Dardenállakban két olasz gőzöst foglaltak le. A törökök tegnap Tripoliszban két olasz gőzcsónakot, melyekben egyenként 80 olasz katona volt, fenékebe löttek.

A két török torpedó, melyet az olaszok Durazzo körül megtámadtak, a hadüzenetről mit sem tudott s győztesen közelített az olasz hajókhoz. Az olaszok a két hajót elvették.

Olaszok győzelme.

Konstantinápoly, okt. 1. A janinai váli tegnapi távirata szerint két olasz páncélos a radsadi kikötőben lévő két török ágyunaszádra lövöldözött. Ezek egyike megsérült, mire legénysége partraszállott. Az olasz hajók erre befutottak a kikötőhöz s a várost bombázták, melynek több épülete megsérült. Majd elsüllyesztve a két torpedónaszádot, elhagyták a kikötőt.

Az olasz hajóraj elfoglalta a murói kikötőt és elfogta a kikötői kapitányt, valamint három bárkavezetőt.

Jelentik egyúttal, hogy a török flotta teljesen biztonságban van s tegnap délután háborítlanul befutott a Dardenállakba. Valamennyi világító torony, a Dardenállakba elhelyezteteken kívül, beszüntette a jelzést. A török hajóknak a Dardenállakba érkezéséről Konstantinápoly utcáin plakátokat ragasztottak ki.

Beszűntetett ágyuzás.

Páris, október 1. A Havas-ügynökség tripoliszi jelentése szerint a tegnap reggel az erődítvények ellen kezdett ágyuzást mindjárt beszüntették. A török csapatok elhagyják Tripoliszt; azt hiszik, hogy az ország belsejében készülnek ellenállásra.

Aggasztó hírek Szalonikiból.

Szalonik i, október 1. Az izgatott néptömeg tegnap az olasz konzulátus, postahivatal és gőzhajózási ügynökség, valamint az olasz iskolák előtt tüntetést és levette a címereket. Más kihágás nem történt. Sok olasz elutazik, bár nem kényszerítik erre. Az albán partvidék bombázásának és török partórhajók üldözésének híre növelték a lakosság elkeseredését. A görög határ vidékéről újabb katonai készülődések híre érkezik. Állítólag a lakosság között fegyvereket osztottak ki.

Elsüllyesztett torpedózuzók.

Athén, október 1. (Havas) Ideérkezett jelentések szerint tegnap Prevéza közelében a Hamidie és az Alpagat torpedózuzókat süllyesztették el. Egy harmadik Tarablui nevű hajó megadta magát.

A Prevéza vidékén elfogott két török hajót Tarentbe vontatták.

Tripolisz ellentáll.

Konstantinápoly, október 1. (A háború miatt megkésett.) A török sajtó nagymennyiségű hírt közöl a már megkezdett hadi műveletekről. Ma este egy olasz hajóraj megtámadta a prevézai erődöt. A török flottát, amely Kiosból a Dardanellák felé tartott, két olasz cirkáló követte. Az éj folyamán érkezett táviratok szerint a tripoliszi erőd ellentállt. Egy olasz hadihajó bombázta az erődöt. A távirat érintkezés Drnával és Benghazival megszakadt. Az ifju-török bizottság proklamációt olvasott fel, melyben kijelenti, hogy az olaszokat ki fogják utasítani Törökországból, iskoláikat és üzleteiket be fogják zárni. A nemzeti akciót a bizottság fogja vezetni. A proklamációt a többi külföldiekkel szemben barátságos magatartásra figyelmeztet. A bizottság táviratot intézett a nagyezéri hivatalhoz, amelyben követeli a legvégső ellentállást Olaszország ellen.

A hatalmak semlegessége.

London, október 1. A török nagykövet szombaton adta át Grey államtitkárnak a porta jegyzékét, amely a nagyhatalmak közvetítését igyekszik kieszközölni. Hasonló lépések történtek volna a többi fővárosokban is. Mint a Reuter-ügynökség jelenti, a nagyhatalmaknál semmiféle változás a már jelzett szigorúan semleges magatartásban nem állott be. A török kormányt ebben az értelemben értesítették.

A szigorú debreczeni rendőrfőkapitány.

Rostás István és Széchényi püspök autója.

A debreczeni és nagyváradai rendőrség között igen érdekes levélváltás folyt le az utóbbi napokban. Gróf Széchényi Miklós nagyváradai püspök pompás automobilja körül forog az egész «cselekmény».

A «szigorú» debreczeni rendőrfőkapitány ugyanis semmiféle tekintélyt el nem ismerve, követeli a nagyváradai rendőrségtől, hogy ítélje el gróf Széchényi Miklós püspököt, mert vétett a B. M. ellen.

A tárgyalások folyamán kiderült, hogy az automobil bár tulajdonképpen a püspöké, azért még sem lehet gróf Széchényi Miklóst az automobil kezelése körül elkövetett kihágásért megbüntetni. Igen ám, mert az autó, a pompás autót tulajdonosul Bréhm Lőrincz püspöki titkár van bejelentve. Rostás István rendőrfőkapitány ennek folytán a nagyváradai rendőrséghez a következő átiratot küldte:

Tekintetes rendőrkapitányi hivatalnak
Nagyvárad.

Hivatkozással a mai napon kelt 8287. sz. és Bréhm Lőrincz automobil ügyére vonatkozó imegkereséseinkre, hivatalos tisztelettel felkérem, címet, hogy amennyiben nevezett gépjárművét forgalomban engedély nélkül tartaná, avagy azt gépjárművezetői igazolvánnyal el nem látott egyén vezetné, úgy a megtorló eljárást ellene haladéktalanul folyamatba tétetni sziveskedjek, mivel az 57.000—911. szám B. M. rendelet 76. és 79. §§-ai értelmében e cselekmények kihágást képeznek s 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők.

Debreczen, 1911 szeptember 27-én.

Rostás,
rendőrfőkapitány.

A nagyváradai rendőrség tárgyalás alá veszi Rostás István rendőrfőkapitány megkeresését. Gerő Armin nagyváradai rendőrkapitány az átiratot azzal a meghagyással küldte a kihágási ügyosztályhoz, hogy Bréhm Lőrincz ellen a hivatalos eljárást haladéktalanul indítsa meg.

Szóval Rostás István, a mi rendőrfőkapitányunk szigorú ember. Nem sokat ad a tekintélyekre és éles szemmel látja meg még a püspöki auto kezelése körüli hibákat is... Amiért csak dicséretet érdemel.

MŰVÉSZET.

Kirchner Béla képművelése. Igazán szép és becses művészi dolgokat távir elénk Kirchner Béla budapesti kiállító festőművész Telek-utca 10. sz. alatti kiállítása. Egy egész sereg szebbnél-szebb tájkép, portré, és genre kép fogadja a belépőt. Különösen a tájképek dominálják az igazán műizléssel elrendezett kiállítást. Meg kell állapítanunk, hogy Kirchner Béla nemes kvalitásokkal rendelkező festő, akiről csakis a szó legjobb értelmében állapíthatjuk meg azt, hogy — nem mesterember. Ő magáért a művészetért dolgozik. És azok az eszközök, amelyeket munkájánál igénybe vesz, azok dicséretre méltó törekvésének és művészszeretetének az eredményei. Nekik különösen a Kirchner tájképei tartoznak a legjobban. Kirchner a régi iskolához tartozik, képeit szinte az aprólékosáig kidolgozza, ami azonban nem jelenti azt, hogy meg nem látja a jellegzetes, nagy vonásokat is. A képművelés sikeréhez nagyban hozzá fog járulni az is, hogy a kiállított képek igazán «mesés» olcsóak.

Készül a városi közgyűlés.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

Debreczen törvényhatóságának őszi közgyűlésére már nagyban folynak az előkészületek. Különösen a jog- és pénzügyi bizottság dolgozik serényen, hogy az összes ügyeket előkészíthesse.

Megb is van ennek a munkának az eredménye, mert dacára a rendkívül felszaporodott ügyhalmaznak, nemsokára hire-hamva sem lesz restenciának.

Ma délután ismét ülést tart a jog- és pénzügyi bizottság. Az ülés tárgysorozata a következő:

Ifj. Orosz László felebbezése drágasági pótlékának visszatartása ügyében kelt 13.679—911. sz. határozat ellen.

Lőw Alajos kérvénye a községi kötelekbe leendő felvétel kilátásba helyezése iránt.

A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság értesítése Debreczen sz. kir. városnak a III-ik lakbér-osztályba sorozása tárgyában.

Jakab Jenő kérvénye a Piac-utcán eláruló bódék felállítására engedélyadás iránt.

Pavlovits Károly helybeli műépítész ajánlata a Kossuth-utca 20. és 22. számú telkek között hasítandó új utca ügyében.

Márkus Miksa ajánlata a tulajdonát képező Vendég-utca 4. sz. házas telkének megvétele iránt.

A Sipos-féle föld vételi ügye.

M. kir. belügyminiszteri rendelet a hordójelzési szabályrendelet tárgyában.

A Perge-féle József kir. herceg utcai ház utáni föld eladási ügye.

Özv. Torma Sándorné kegydíj iránti kérvénye.

Özv. Nagy Károlyné kegydíjfelemelés iránti kérvénye.

Kozma Imre ny. rendőr nyugdíjfelemelés iránti kérvénye.

Egyéb esetleges folyó ügyek.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **Justh Gyula.** A függetlenségi és 48-as párt illusztris elnöke és vezére, Justh Gyula, a mint örömmel értesülünk, már jobban érzi magát. A tüdővérzés nem ismétlődött s a kezelőorvos azt hiszi, hogy Justh már a legközelebbi ülésen is megjelenhetik a parlamentben.

— **Mozgósítási rendelet.** A háború veszedelemre fenyeget megint. Debreczen városához és Hajdúvármegyéhez a következő mozgósítási rendelet érkezett a városi és megyei tisztviselők be nem hívásáról: A belügyminiszter körrendeletben felhívta a vármegyei és városi törvényhatóságokat, hogy a fennálló gyakorlatnak megfelelően a közös hadsereg, valamint a magyar királyi honvédség kötelekéhez tartozó azoknak a vármegyei és városi tisztviselőknek névjegyzékét, akiknek állásaira a jog- és államtudományi tanulmányok bevégzésének igazolása megkívánatik, s akiknek az 1912. év folyamán esetleg elrendelendő mozgósítás egész tartamára polgári alkalmaztatásukban való meghagyása a közszolgálat érdekében elkerülhetetlenül szükségesnek mutatkozik, a szokásos minta szerint külön a közös hadsereghez és külön a honvédséghez tartozó egyénekre nézve két-két példányban azonnal állítassák össze s a névjegyzékek másodpéldányát legkésőbb november 20-ig minden sürgetés bevétele nélkül terjesszék föl.

— **Megint lap gründolás.** Debreczen virágzó hírlapirodalma megint szaporodik olyan lapokkal, amelyekre egyáltalán nincs szükség. Mint minden éven, úgy az idén is elkezdődött a lapgründolás szezonja, amelynek torzszülöttjeként mutatkozik az a két heti lap is, ami Rácz Béla bankbizományi ügynök «szerkesztésében» és Thaisz Arthur kiadásában akarna napvilágot látni. Kettő is egyszerre! Az egyiknek a címe «Debreczen és Vidéke»; a másikkak az «Ujkor». Az utóbbi időben megjelent időszaki lapok mind halomra buktak, még ha hivatásos emberek állottak is az élükön. Ez a két legújabb hetilap csak arra való lesz, hogy a hirdető közönséget megtévesztve, hirdetéseket pumpalhasson ki. Az egyik: Debreczen és Vidéke társadalmi, közgazdasági, egészségügyi, szociológiai, népjóléti és isten tudja miféle szaklap lesz. Az Ujkor-szak valószínűleg már csak irodalom fog maradni, mint le nem tartott mező, amivel még foglalkozhatik. Figyelmeztetjük a hirdető közönséget, hogy a bizonytalanul rövid időre alakuló lapoknak saját érdekében be ne ugorjon.

— **Hírek a kamarából.** (A kamara építkezési kölcsöne.) A székházépítések költségeire a kamara szept. 14-iki közgyűlése átmenetileg 800 ezer korona folyószámla kölcsön felvételét határozta el. A kereskedelmi miniszter ma érkezett leiratával a határozatot jóváhagyta. (Küldöttség a kamaránál.) A nagykárolyi kereskedők küldöttsége járt vasárnap a kamaránál az al a kérelemmel, hogy a kamara kültagok képviselő jogával ruháztassék fel Nagykároly is. Kértek továbbá a kamara anyagi támogatását egy Nagykárolyonl létesítendő kereskedelmi továbbképző tanfolyamhoz. A kamaránál Falk alelnök és Szávay titkár fogadták a küldöttséget, a továbbképző tanfolyam támogatását készséggel megígérték, a kültag-küldési kérelem azonban egyelőre törvényben gyökerező akadály.

— **Elűnt 1000 korona a halápi csárdában.** A híres-neves halápi csárdában érdekes eset történt a minap. Valami Stefán Rafáel debreczeni sertéskupec került oda áldomás ivásra. Ezer korona volt Stefánnak a zsebében. Imre János korcsmáros uram jó bort tett Stefán elé aki aztán hamarosan el is azott. Mikor már így készzen volt, Imre János korcsmáros többek állítása szerint kilökte a vendégét. Stefán Rafáel reggelre a vámospércsi vasuti állomás várótermében találta magát. Ez még nem lett volna nagy baj. Sokkal kellemetlenebb volt Stefánra nézve az a körülmény, hogy ezer koronáját, amíg részeg volt, valaki kilopta a zsebéből. A csendőrség megindította a nyomozást az érdekes ügyben. Kérdés tehát, vajon ki fog-e derülni, hogyan került Stefán tudta nélkül a halápi csárdától a vámospércsi állomásra — és a mi még fontosabb: hová és hogy került ki zsebéből az a szép, nagy bankó?

— **Ipartestületi hírek.** A debreczeni ipartestület előjárósága október havi ülését 5-én délután 4 órakor tartja meg. Ma délután a szabók, cipészek, fodrászok és lakatosok választmányja ülést tartanak; holnap délután a kovácsok, kerékgyártók és kőművesek.

— **A katonák élelmezése.** A budapesti első honvéd kerület parancsnoksága a budapesti helyőrségi kórház élelmezésére pályázatot hirdet. Határidő: október 12. A hirdetmény a debreczeni kereskedelmi- és iparkamaránál betekinthező.

— **Öngyilkosság az Olajútban.** Ma este arról értesítették a rendőrséget, hogy az Olajút szegényes házacskaiban egyikében öngyilkosság történt. Özvegy Sümegi Jánosné számolt le az életével. A szegény asszony nagy nyomorúsággal küzdött a férje halála óta. Végre is megelégette a sok küzdelmet és életunt lett. Régióta gondolt már öngyilkosságra. Ma este hajította végre rettenetes lejtét: felakasztotta magát. — Mire észrevették, már halott volt. A szerencsétlen asszony hulláját beszálították a közközház halottas kamrájába.

— **Változás a reáliskola vezetésében.** Fazekas Sándor c. főigazgató, aki betegeskedése miatt hosszabb ideig szabadságon volt. október 1-én ismét látta az igazgatói tisztiséget, amelyet folyó évi május hava óta dr. Kardos Albert töltött be helyettes igazgatói minőségben.

— **Az életveszélyes Piac-utcai járda.** Az Alföldi Takarékpénztár Piac-utcai palotájának a homlokzata majolika-lemezekkel van borítva. — Ugy látszik azonban, hogy a lemezek nincsenek valami szilárdan a falhoz erősítve. Legalább erre mutatott az a körülmény, hogy a rendőrség már két ízben is figyelmeztette a háztulajdonos részvénytársaságot arra, hogy a folytonosan leszakadó borító lapok életveszélyessé teszik a közlekedést a Piac-utca szobánforgó részén. A mérnöki szakvélemény ekkor ugyan azt mondta, hogy az eset nem fog többé megismétlődni. Ugy látszik azonban, hogy a borító lemezek inkább engedelmessékednek a földvonzó erejének, mint a mérnöki szakvélemények mindenestre tekintélyes szavának. Ma délután 3 órakor egy csomó ember orra előtt szakadt le a palota 2-ik emeleti részéről egy óriási nagy darab borító lemez. Isten szerencséje, hogy agyon nem ütött valakit. A rendőrség a járdát azonnal elzárta, és most már szigorúan fog intézkedni afelől, hogy a Piac-utcai járókelek ne legyenek életveszedelemnek kitéve.

— **Talált tárgyak.** Találtatt két kuffer, kulcsok, iskolai és születési bizonyítványok, egy aranygyűrű, egy gázcső, egy veder, kendők, kabát, egy nadrág, egy pár korcsolya, egy kerékpárfutató, három drb kiegészítő, három drb lánca, egy targonca, egy elemi iskolai olvasókönyv, egy érem, és egy szatyor; igazolt tulajdonosa átveheti a belv. rendőrkapitányságnál, Sz.-Anna-u. 9. sz. a.

— **A rendőrségi palota.** Megirtuk, hogy a város tanácsa szombaton tartott ülésén a rendőrségi palota ügyével foglalkozott s kikötötte, hogy a tervezett utcanijítás esetén Pavlovits Károly készítse el a rendőrpalota tervrajzát. Pavlovit sbejelentette, hogy ingyen tervet nem készít. A tanács a beadványt áttette a jog- és pénzügyi bizottsághoz.

— **Elhunytak.** Fülöp András róm. kath. 60 éves, Forgács Margit ref. 16 éves, Juhász Istvánné ref. 59 éves, özv. Balogh Józsefné róm. kath. 66 éves, Nagy Józsefné ref. 60 éves, Balogh Endre róm. kath. 50 éves, Baranyi Erzsébet ref. 10 hónapos.

— **Öngyilkos öreg asszony.** Téglási tudósítónk jelenti, hogy G. Takács Bálintné Nemes Zsófia 65 éves odaváló öreg asszony, ma délután 10 óra tájban a Téglás közelében levő u. n. «szigeti» erdőben felakasztotta magát. — Mire tettét észrevették, Takács Bálintné már halott volt. A szegény öreg asszonyt a nyomor és szegénység kergette a halálba. Hozzá tartozói nem voltak és ő gyöngye, erőltlen létére félt a közelgő tél nyomorúságaitól. Az öngyilkosságot bejelentették a debreceni kir. ügyészségnek.

— **Ma érkezik a Remény-kávéházba egy kilenc tagu nagy tamburica női zenekar.** Tisztelettel Weisz M.

Dr GERÉB JOGI SZEMINÁRIUM

Kolozsvár, Farkas-u. 5. szám.

(A régi színház mellett.)

Kíváló sikerrel készít elő jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra — ügyvédi és bírói-vizsgára igen jutányosdíjazás ért. Három hónap alatt doktorátushoz jutlat. — A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve.

Nincs már akadály a vármegyei székház építése körül.

A tanács engedélye.

Mindenki előtt ösmeretes az a hosszas huzavona, amely oly sokáig megakadályozta Hajdúvármegye új, diszes székházának a felépítését. A sok akadály utolsó epilógusa volt az a bejelentés, amit a tervező Jámbor és Bálint műépítész cég tett a székházépítő bizottságnak.

Arról szólt a bejelentés, hogy bár szép rendjén-módján halad már az építés, azért tessék most utólag tudomásul venni, hogy a vármegyei székház falainak nagy része nem épült a terv szerinti mérethez. Sőt olyan mérethez sem épült, amit megengedhetne Debreczen városának építési szabályrendelete. No, meg volt már most az újabb akadály!

A vármegyei székházépítő bizottság azonban táviratilag rendelte le a műépítészeket, a kik közül Jámbor Lajos azonnal le is utazott. Jámbor aztán felvilágosította a bizottságot álláspontjának a helyes voltáról. Az épülő vármegyei ház falai csak ott vékonyabbak, ahol ez a vékonyság megengedhető. A bizottság erre Latinovics Mihály műszaki tanácsnokot és Jámbor Lajost kiküldte a terv és az építés közötti különbség alapos felülvizsgálatára.

Most már örömmel jelenthetjük, hogy a vármegyei székház építésének ez az utolsó akadály is végleg elsimult.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy Bálint és Jámbor műépítészek feleslegesnek tartották a tervezett falvastagság betartását a nem teherhordó, u. n. mellékfalaknál. Az építést tehát így hájtották keresztül. A haj csupán az volt, hogy Jámbor és Bálint a tervtől való eltérést csak akkor jelentették be a vármegyének, amikor az építés már nagyban előre haladt. A vármegye által kiküldött bizottság a felülvizsgálat során azonban mindenben igazat adott a tervező műépítészeknek. Most már nem volt más hátra, mint Debreczen város építési bizottságával elintézni a szabályrendelettel ellenkező építés ügyét.

Kovács Gyula alispán közbenjárására a városi tanács, mint építési bizottság, Hajdúvármegye székházának építésénél az építési szabályrendelettel való eltéréstől eltekintett, illetve az építkezés további folytatása elé akadályokat nem gördített.

Ezzel aztán elsimult a vármegyei székház építésének legutolsó akadály is. Az építkezés olyan gyorsan ahlad, hogy bizton remélhetjük a székháznak még a tavaszon való tető alá kerülését. Hajdúvármegyei székháza tehát a sok akadály ellenére is idejében fel fog épülni.

Ennek pedig csak őszintén örülhet az egész Debreczen és vármegye közönsége.

Debreceni riportok.

Apróságok innen-onnan.

(A jogász.)

A debreczeni akadémián már megkezdődtek az előadások. Egyik böszörményi uriember is felhozta a fiát. Mikor már lakást is talált a számára, egy pár bankót is nyomott a fiu marhába, bucsuzni kezdtek.

— Hát csak fiam takarékoskodjál — oktatta ki a gondos apa — azután jó lesz, hakiadásaidat mind följegyzed.

— Igen édes apám.

— Mindent jegyezz fel, hogy mit költesz kosztra, kvártélyra!

— Igen...

— Az is jó lesz, ha például a kávéházi költségeidet is felírod...

— Na, az felesleges — mondja a fiu.

— Miért?

— Mert azt felírják ugyanis a pincérek — feleli a rémenyteljes csemete.

(Az idegen.)

A tegnapi holdvilágos estén két részeg ember dülöngél végig az utcán. Egyszer az egyik megszólal:

— Ácsi pajtás! Ne menj tovább!

A másik megállt szépen, nem ment tovább.

— Mi az te? Miért álljak meg? — kérdi.

— Nézd csak, öreg, a nap süt-e ott az égen vagy a hold? — szólott az első.

— Hát mi süt? Mondd meg, ha tudod, mert én nem tudom, — felelte a másik.

Abban a pillanatban egy harmadik részeg botorkált el mellettük. Megállították s megkérdezték:

— Mondja csak, a nap süt-e ott az égen vagy a hold?

— Nem tudom biz én. Nem erre a vidékre való vagyok — mondotta amaz s tovább ment.

(A rekontra.)

A Hungária törzsasztalánál beszéltek el a következő történetet:

Egy eljegyzésről volt szó, amelyet nem rég kötöttek meg Debreczen előkelő társadalmában. A fiatal ember hónapok óta tüzesen udvarolt a leánynak és ugyyszólván minden nap várták, hogy megkérje a leány kezét.

Végre megtörtént a nagy jelenet és a leányka természetesen a mamához utasította a kérőjét. Még természetesebb, hogy a mama boldogan beleegyezett, csak még a papa véleményét kellett kikérni, aki épp akkor történetesen a kávéházban kártyázott.

A nagy eseményre való tekintettel rögtön hírnökök mentesztettek hozzá, aki sürgősen kérte az apa nyilatkozatát. Éppen akkor egy kritikus játszma volt döntés alatt és a papa izgatottan csapkodta a kártyákat az asztalra, miközben a türelmetlen hírnökök idegesen szólt oda:

— Ha az az ur hat hónapig tudott várni, hát várhat még, amíg kijátszom ezt a rekontrát!

Véres szüret.

Egy kisleány szörnyű halála.

Tagikus esetet jelent hadházi tudósítónk. Egy odaváló 11 éves kisleány lett pajkosságának szörnyű áldozata. Agyonütötték a szüretelésre elkészített hordók.

A borzalmas szerencsétlenség úgy történt, hogy Simon István hadházi gazdaember szüretre készült. Meghagyta tehát vejének, Rác Miklósnak, hogy vigyen ki hordókat a szőlőbe. Rác Miklós úgy is tett. Előhuzatta a szekeret és megrakta hordókkal.

Nagy a szekérre több hordó férjen eltávolította a saroglyát és „bőrfőt” helyezett el annak rendje és módja sze-

rint a szekeren. Ezek után felült fiával a szekérderékba. A kékzöldénél ott settenkedett a 11 éves Racz Zsuzsanna is. Pajkos, virgonc kisleány, aki sok ártatlan csinyt szokott az udvaron elkövetni.

Amikor a szekér a hordókkal elindult, a kis Zsuzsika pajkos gyermek módjára rákapaszkodott a bőrfára. A bőrfára úgy látszik, hogy nem volt kellőképpen megerősítve. Ennek lett a kisleány az áldozata.

A kisleány súlya alatt a bőrfára megbillent és a hordók Racz Zsuzsánára Estek. Vorfagyasztó sikoltás hallatott a kisleány. Utána egy pillanatra csend lett. A szekeren ülő emberek megfagyott a vér. Leugráltak a szekerről, de a borzalmas véget ért kisleányon már nem segíthettek.

Rettenetes zuzódásokat szenvedett. Esméletét azonnal elvesztette és nem tért többet magához. Nemsokára kiszervevett. A borzalmas esetet a hadházi előjáróság azonnal bejelentette a debreceni kir. ügyészségnek. Mivel a vizsgálat megállapította, hogy a kisleány szörnyű végének előidézésében mulasztás senkit sem terhel, a kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

TÁVIRATOK.

A kolera.

Budapest, okt. 2. A főváros már egy hét óta koleraentes. Az újpesti Váci-ut 35. és 38. szám alatt lévő házakból vasárnap ismét két kolera-gyanús beteg szállítottak be a járványkórházba. Két nappal ezelőtt betegedett meg kolera-gyanús tünetek között Szávost Gizella, akiről ma kiderült, hogy pozitív kolera-ban szenved. Tegnap aztán Szávost Gizellának két kis testvérkéjét, Stefánia hat éves és Ilonka három éves gyermekeket is a járványkórházba kellett szállítani. Az újpesti tisztiorvos intézkedésére a Váci-ut 3. és 38. számú házak lakóit megfigyelés alá helyezték. A kolera miatt az iskolákban a tanítás szünetel. A járványkórházban különben most 19 ember fekszik, akiről az orvosi vizsgálat megállapította, hogy valamennyien kolera-ban szenvednek. A katonai hatóság is elrendelte, hogy az október elsejével Újpestről behívott újoncok nem tartoznak további rendelkezésig katonai szolgálatra bevonulni.

Kétezer ember vízhalála.

Budapest, okt. 2. Mint Auistinból (Arkanzas) táviratozzák, tegnap délután ott egy építési fatelep csuszató helyén egy magasan fekvő malomgát átszakadt. Sok millió hektoliter víz szakadt rá a gát alatt elterülő Austin helysége. Az óriási víztömeg a falu házeit hat kivételével eltemette. Több mint kétezer ember életét vesztette.

Főmunkatárs:
VOITH GYÖRGY ZOLTÁN

Globin
legjobb cipőkrem

Takaréktűzhelyek

szűretelő eszközök :

Borsajtók, fenyőfa
puttonok,

John-mosógépek, Gazdasági
eszközök nagy raktára :

Sesztina Lajosnál

Debreczen, Piac-utca 23.

Eladó téglá !!

Hogy a beállott nagy keresletnek megfelelhessünk, téglagyárunk üzemképességét lényegesen emeltük és ma már abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy kintinő, pr...

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk mérsékelt árak mellett. Kívánat a árajánlattal bármikor készséggel szolgálunk.

„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyirbátor.

Félstabilgépek, Gőzgépek, Gőzkazánok, Motorok, Sínek, Szivattyúk, Malomgépek, Modern transmissiók. Távirdahuzalok. Minden méret és nagyságban kaphatók

Abeles Emil vas és gép-
osztályánál

BUDAPEST, V. kerület, Váci-ut 88. szám.

Gépek és kazánok kölcsönbe is adtnak.
TELEFON 142—14. Sürgőnyeim : BARSEL.

CIGARETTÁZÓK !

Egyesüljete a cigaretták óriási áremelése miatt ! Ne sajnáljátok a kis fáradságot ! — Töltsetek

Jacobi Antinicotin-
hüvelyeket,

vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)

és „**TIP-TOP**“ aranyzopókás
cigaretta papirt.

Legpon-
tosabb

Órák

legolcsóbban

GASPARIK ÁDÁM

órák és ékszerésznél

Hunyadi-utca 12. szám és fiókület
Szent-Anna-utca 2.

HÁZLEBONTÁS

miatt

a raktáron levő összes papirárunk

u. m. :

Iskolai füzetek,

író- és rajzszerkek, irodai és

Levélpapírok,

üzleti könyvek,

Képeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papirüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

==== I z l é s e s ====

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papirüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., mindegy további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Felsőgymnasiai tanuló nevelőnek ajánljuk.
Cím: A kiadóba.

Hajgyűrűket és karpereczeket készítek jelent-
kezzenek lapunk kiadóhivatalában.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Zongoraórákat ad felelőség mellett gyakorlott,
lelküismeretes urnő kezdőknek és haladóknak.
A zenetanárnő garantálja a tanítvány elvál-
lalása esetében a sikert: kitűnő módszere
melleit még a leggyengébbeknél is, vagy a
legelhanyagoltabbul tanítottaknál a legrö-
videbb idő alatt. Czim a kiadóhivatalban.

Egy vasúti, ipari célra nagyon alkalmas, eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

10 krajezár
egy iskolai könyv bekötetése

HOROVITZ ZSIGMOND papírkereskedésében
Piacz-utca 12. sz.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K.
Tokaji édes aszbor 5 félliteres üveg 12 ko-
rona, bérmentve, Grittner Lajosnál, Tokajban.

TÉLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Test
vérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Derekvarróleányok állandó alkalmazást nyerneek
Takács Sándorné nőruha varrodájában
Kölcsey-utca 22.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására ho-
zom, hogy tőlem természetes, tiszta dalmáciai
fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ó-
fehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös za-
matos 58 korona, fekete bikavör 65 korona.
Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyő-
ződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilog-
rammos postamintát 4 koronáért küldök. —
Cím: Pank Ödön bornagykereskedő, Fiumába.

Szépírásu leány

felvétetik

lapunk kiadóhivatalába.

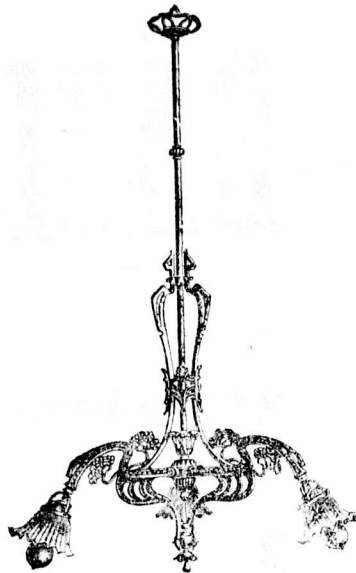
CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgal-
mas-rend tulajdona. Elsőrangú kőnes hővízű
gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő,
kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszo-
dák, külön hölgyek és urak részére. Török-,
kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és
villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő ered-
ménnyel használatnak főleg csuszosbántalmak-
nál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légző-
szervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál.
200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés
jutányos áruk. — Gyógy- és zenedij nincs.
Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Üzletáthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piacz-utca és Uj-utca sarkán épült
uj Wiener-féle palotába
helyezte át.

!! Mérsékelt árak !!

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellémesebb szórakozó helye
Debrecen város közönségének.
Szombaton: 2 előadás. Este 7-9 óráig.
Vasárnap és ünnepnapokon: 3 előadás:
d. n. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig
Hétköznap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

Modern utcai

három szoba,

előszoba,

konyha, élelőkamara és
mellék helyiségekkel

vizvezeték és villanyvilágítással
berendezve

November hó 1-sejére
kiadó.

Darabos-utca 7. szám.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel
szolid árban vállalom. Telefon 878. sz.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a
RÉTHY-féle

**!! pemetefü
cukorkáknál !!**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és hatá-
rozottan **RÉTHY-félét** kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.
Az eredetinek minden egyes darabkáján
rajta van a „Réthy“-n v.

1 doboz 60 fill. Mindenütt kapható.
Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el!

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlantcement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

PÉCS, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színtű

portlantcement

és fehérmészgyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers
mészke előállítására.

Évi termelés: 500,000 q portlantcement,
120,000 q fehérmész. 800,000 q kavics.

Portlantcementünk kiváló minősége
mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki.
A hivatalos szabványokat messze felülmúló
minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

A legjobb saját készítményű

cipők és csizmák

jutányos áron beszerezhetők:

Csapó-utca 19. sz. alatt

Mező Gábornál.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle pemetefü cukorkáknál

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és ha-
tározottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a
RÉTHY-név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.